

BRIEF UIT AMERIKA

Afscheiding in 1936?

Zal er een afscheiding moeten komen in 1936? Dat is bijna onvermijdelijk, zeggen sommigen. Neen, dat behoeft en mag nog niet, zeggen anderen. Ziehier een verschil van inzicht, dat onderscheidene rechtzinnigen in de Presbyteriaansche kerk van elkander scheidt in hun streven. Dr J. Gresham Machen en de zijnen behooren tot de eerste groep. Dr S. Craig en de zijnen behooren tot de tweede groep.

Men weet, dat nu zeven jaar geleden „Westminster Theological Seminary” georganiseerd is. Dat geschiedde, omdat „Princeton Seminary” overging tot de ethisch-moderne groep. Kort daarop werd „Christianity Today” als blad in het leven geroepen met Dr S. Craig als eindredacteur. Dr Machen bood hem krachtigen steun. Maar nu twee jaar geleden werd de zelfstandige Zendingsboard georganiseerd. Ook hierin was Dr Machen de leidende geest. Dr Craig ging eerst schoorvoelend mee, maar trok zich weldra terug.

Nu hebben Dr Machen en de zijnen een nieuw blad „The Presbyterian Guardian” georganiseerd. Ds Griffiths, voortijds mede-redacteur van „Christianity Today”, is van dit nieuwe blad nu eindredacteur. Dit blad wil meer voortvarend zijn dan „Christianity Today” in de laatste maanden geweest is. (Het adres is 1209 Commonwealth Building, Philadelphia Pa. Abonnement \$ 1.50 per jaargang, proefnummers gratis.)

Dit nieuwe blad, dat tweemaal per maand verschijnt, wordt officieel uitgegeven door „The Presbyterian Constitutional Covenant Union”. Deze „Covenant Union” is een nieuwe vereeniging van rechtzinnigen in de Presbyteriaansche kerk. Ze is er op aangelegd, om niet alleen onder de predikanten, maar vooral onder het volk te werken. De „Constitution” der kerk, dat is de Geloofsbelijdenis en de Kerkenorde, wordt overal door de ethisch-modernen met voeten vertreden, en het volk laat ze maar begaan. Het volk moet nog wakker geschud. Maar het volk wordt wakker. Daarvan is deze vereeniging een teeken. Ze is door het volk zelf gevormd. Ze maakt grooten vooruitgang. Er zijn teekenen, dat ze andere vereenigingen van rechtzinnigen, zooals bijvoorbeeld „The Reformation Fellowship”, weldra in zich op zal nemen. Het doel is, om alle voortvarende rechtzinnigen saam te binden in een doel en streven.

De aanleiding tot de oprichting van de „Covenant Union” lag in de onderscheidene procedures, die in den loop der laatste maanden begonnen zijn, en die op de „General Assembly” van Mei 1936 hun beslechting moeten hebben. Men weet van de procedure-Machen. Deze is wel de bekendste en de voornaamste, maar niet de eenige. Men kan van dit alles meer lezen in „The Presbyterian Guardian”. Ik noem slechts enkele merkwaardige dingen.

Ook Ds McIntire is afgezet. Hij had het pamflet geschreven tegen Dr Speer, den officiëlen zendingsleider. Van dit pamflet zijn ongeveer 37000 exemplaren verspreid. Natuurlijk moest hij het onderspit delven. Daarbij is hij een „graduate” van Westminster Seminary, en op Westminster heeft men het nog meer gemunt dan op iets anders. Door hun tegenstand tegen den zelfstandigen zendingsboard wil men deze theologische school trefen. Daar ligt, zoo meent men, de bron van allen ontpand. Aan onderscheidene kandidaten, van Westminster afkomstig, is dan ook door invloed van de ethisch-modernen in verschillende „Presbyteries” de toelating tot den dienst des Woords geweigerd. Hun werd gevraagd, of ze beloven wilden, de officiële boards van de kerk getrouw te zijn. Maar in Westminster hadden ze geleerd, Gode meer te gehoorzamen dan de menschen.

Andere procedures, zooals die tegen Dr Buswell, president van Wheaton college (rechtzinnig), en die tegen Mr Murray Forst Thompson en Miss Mary Weldon Stewart, alle drie leden van den zelfstandigen zendingsboard, zijn nog aan den gang. Opmerkelijk is nog, dat in geval van de laatste twee de procedure achter gesloten deuren gehouden wordt. Ook hier begint men Rome naderbij te komen.

Bizondere vermelding verdient, dat de vervolging zich niet meer beperkt tot de leden van den zelfstandigen zendingsboard. De ethisch-modernen beginnen overal driester den kop op te steken. Ze rekenen vast op den steun der breede vergaderingen. Niets houdt hen tegen. Een aardig staaltje hiervan biedt wel het geval van Ds J. J. de Waard, die een flinke dorpsgemeente te Cedar Grove, Wisconsin, bedient. Hij zelf is afkomstig van de Christelijk Gereformeerde kerk. Jaren lang heeft hij van tijd tot tijd geprotesteerd niet alleen tegen de officiële zendingsliteratuur, maar ook vooral tegen de literatuur van „The Board of Christian Education”. Hij is de overtuiging toegedaan, en dat terecht, dat de strijd niet tot één kwestie moet worden beperkt. De strijd moet aangebonden vooral ook op het gebied der opvoeding, en moet

ook daar niet tot de theologie bepaald blijven.

Wat deden nu de ethisch-modernen? Een procedure was hun te langdurig van aard. Er was wel een andere weg te vinden. Een groepje van 25 leden van Ds de Waards gemeente diende beklag in bij de „Presbytery” tegen hun predikant. Hij predikte te veel over het modernisme en durfde zelfs de officiële boards der kerk te critiseeren. Natuurlijk, dat mocht de Presbytery niet laten begaan. Een commissie van onderzoek rapporteerde dra, dat de toestanden te Cedar Grove ondragelijk waren. De Presbytery besloot daarop, om Ds de Waard af te zetten, tenzij hij beloven wilde, zich voortaan zoo in ’t privaats als in ’t publiek van alle critiek op de officiële boards te onthouden.

Natuurlijk kon hij zulks niet doen. Nu heeft hij zich beroepen op de Synode. Vandaar zal zijn zaak wel op de General Assembly van 1936 ter finale beslissing komen.

Inmiddels staan de andere 370 leden in volle gemeenschap als één man bij hun leeraar. Ook het jongere volk van zijn gemeente, dat bij hem ter catechisatie is geweest, blijft hem bijna zonder uitzondering getrouw.

Als men nu het gansche verloop der zaken in aanmerking neemt, komt de vraag onwillekeurig op, of een scheiding langer dan tot Mei 1936 uit kan blijven. De General Assembly zal dan naar alle waarschijnlijkheid de afzettingen door de „Presbyteries” goedkeuren. Is er dan nog een andere weg dan scheiding? Dr Craig denkt schijnbaar van wel. Hij zoekt nu samenwerking met een nog bredere groep van orthodoxen, die ontevreden zijn met sommige boards, maar die toch niet met den nieuwen zendingsboard meegaan, of Westminster niet steunen. Of hij hiermee iets goeds bereikt zal? Ik geloof het niet. Breedere actie is noodig, voorzeker, maar terzelfder tijd meer voortvarende actie. Men kan onmogelijk den buitenlandschen zendingsboard verbeteren, tenzij men ook de andere boards verbetert. Breedere actie wil ook Dr Machen, maar niet ten koste van verlaging van het ideaal.

’t Is te betreuren, dat er geen boek bestaat in de Engelsche taal, dat de geschiedenis van de Afscheiding en van de Doleantie in Nederland verhaalt.

C. VAN TIL.

Correspondentie van de Redactie.

V. te V. stelt mij volgende vraag:

„Is U niet van meening, dat het gebruik van het woord „GIJ” vermeden dient te worden?”

Daarbij geeft hij de volgende toelichting:

„Zooals U ook bekend zal zijn, is dit woord gewoon, niet alleen in alles, wat van de Kerk uitgaat (preek, bijbelvertaling, catechismus), maar ook in bijna elk gebed, en in vrijwel elke bijeenkomst van christenen, niet alleen op kerkelijk, maar ook op maatschappelijk en staatkundig terrein.

M.I. heeft „gij” iets onpersoonlijks; uit ervaring weet ik, dat vermindering van „gij” in het gebed de genadeslag is voor alle clichés, die niet alleen op jongelingsvereenigingen „opgang doen”!”

Mijn antwoord is, dat het woord „gij” uit de kerktaal volstrekt niet hoeft te verdwijnen. De taal van de kerk heeft niet het recht van de gewone spreektaal af te wijken. Welnu, in de gewone spreektaal van officiële en niet-officiële redevoeringen komt het woord „gij” nog herhaaldelijk voor. Het is dan ook veel beter dan „U”, dat te veel naar den salon riekt, of naar de met particulieren het verkeer bedienende spreek- of schrijftaal. Er zijn ook predikanten, die tot de gemeente zeggen b.v.: „U weet”, en die in het gebed God met „U” aanspreken. Ik heb dit nooit kunnen bewonderen. Ik zou dus willen pleiten voor behoud van het woord „gij”.

Voorts vraagt de heer V. of, en zoo ja wanneer het woord „gij” wel in de huis-, tuin- en keukentaal voorkomt. Ik zou hem raden daarvoor te gaan naar een taalgeleerde.

Ds v. d. V. te G. U herinnert mij aan volgende passage uit het jongste geschrift van Barth „De Apostolische Geloofsbelijdenis”:

„Passus sub Pontio Pilato; Die geleden heeft onder Pontius Pilatus.

Calvijn laat in zijn catechismus van 1545 bij deze plaats der belijdenis den leeraar de volgende vraag stellen aan den leerling: „wanom gaat gij nu van zijne geboorte onmiddellijk over tot zijn dood en laat zodoende de overige levensgeschiedenis daar?” Als ik deze leerling geweest was, zou ik met de wedervraag geantwoord hebben, of dan wel werkelijk de geschiedenis van Jezus’ leven hier overgeslagen is? Men zal intusschen ook het antwoord, dat de leerling in den catechismus van Calvijn op deze vraag te geven heeft, nu niet bepaald bevreemdend kunnen noemen. Het luidt namelijk: „Hier (d.i. in de geloofsbelijdenis) wordt alleen gesproken van datgene, wat tot het eigenlijke wezen van onze verlossing behoort”. Hoe nu? zal men moeten vragen, zou de kerk bij de vorming en opstelling van het symbool werkelijk van meening geweest zijn, dat Jezus’ leven niet tot het eigenlijke wezen van onze verlossing behoort?

Calvijn’s levende leerlingen (want die in den catechismus spreekt is maar een leerling van papier), ni de opstellers van den Heidelbergschen Catechismus hebben in dezen niet alleen een dieper, maar vooral ook ’n bijbelsch-exegetisch nauwkeuriger inzicht gehad dan de meester zijn leerling in den mond geeft, als zij op overeenkomstige plaats bij de behandeling van het apostolicum (vr. 37) op de vraag: „wat verstaat gij onder het woede: geleden?” het antwoord gaven: „dat hij aan lichaam en ziele den ganschen tijd zijns levens op aarde, maar inzonderheid aan het einde zijns levens, den toorn Gods tegen de zonde van het gansche mensche lijke geslacht gedragen heeft, opdat hij met zijn lijde als met het eenige zoenoffer ons lichaam en onze ziele van de eeuwige verdoemenis verlost en ons Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven verwierve”.

In verband daarmee schrijft U mij:

„Barth zegt op bl. 92, dat Calvijn het laatste lijden van Christus als het eigenlijke lijden beschouwt. Hij citeert daarvoor den Catechismus van Calvijn. Alleen uit den Franschen tekst. De Latijnsche tekst zou hem al voorzichtiger gemaakt hebben: (quia hic non tractantur) nisi quae redemptionis nostrae ita sunt propria, ut eius substantiam quo dammodo in se continent. Barth laat dan verder den Heidelbergschen Catechismus spreken, alsof deze veel Schriftuurlijker dit stuk der belijdenis (geleden onder Pontius Pilatus) heeft verklaard dan Calvijn. Ik vond echter in C. R. 46: 451 in een preek over Lukas 2: 40 deze uitspraak: Jesus Christ fust subiet à toutes povretez, et mesme à l’opprobre du monde. Car il n’a point falu qu’il fust seulement crucifié une fois, mais qu’il commençat des son enfance. Het gaat daar n.l. over de vlucht naar Egypte.

In het licht van dit citaat vervalt natuurlijk heel de „aanval” op Calvijn, die Barth op dit punt ondernam. In elk geval blijkt hieruit wel hoe gemakkelijk men met een enkele letter Calvijn kan laten zeggen, wat hij nooit bedoelde.”

Tot zoover Uw brief. Vriendelijk dank voor Uw opmerking, waarmee ik het natuurlijk volkomen eens ben. Ook hier is Calvijn misverstaan. K. S.

Polemiek van Dr W. A. van Es.

Eindelijk komt Dr W. A. van Es op zijn beschuldiging terug. Hoe dit gebeurt, beoordeele de lezer. Hij schrijft:

Het schijnt den redacteur van „De Reformatie” niet naar den zin te zijn, dat we gewoonlijk niet ingaan op wat hij tegen ons schrijft in zijn blad.

Dit is de eerste onjuistheid. Niet ik schreef tegen Dr van Es, maar hij schreef tegen mij. Een artikel mijnerzijds, waarin zijn naam direct noch indirect genoemd werd, gaf hem aanleiding tot een zeer ernstige aanklacht: er zou „gheestelike achterhoudinghe” bij mijn ambtsaanvaarding bij mij geweest zijn. Dat Dr van Es deze karakter-aantastende beschuldiging laat staan, ook al blijkt ze onzinnig, d’at is „niet naar mijn zin”. Het is vooral niet naar Gods gebod.

Vervolgens:

We begrijpen dit weer niet goed.

Zelf heeft hij, we weten niet hoe vaak al, en dit op een vrij grove manier, den volke meenen te moeten verkondigen, dat hij niet meer met ons polemiseert. Maar hoe kan hij dan daartegen bezwaar hebben, dat wij zijn voorbeeld volgen, en hem met gelijke munt betalen?

Dit is de tweede onjuistheid. We hebben gezegd, met Dr van Es niet meer te willen polemiseren (we gaven aan, waarom), TENZIJ het ons noodig bleek, om redenen, gelegen buiten Dr van Es. Derhalve vergist Dr van Es zich, als hij zegt, dat ik me niet hield aan wat ik zeide; we kunnen daarom de op die fictie gebouwde redenering verder onbesproken laten. We verbazen ons er over, dat Dr W. A. van Es nog durft spreken over „gekrenkt eergevoel”: heb ik hem beschuldigd van jezuitische „achterhoudinghe”, om nu van vroegere fraaiigheden maar te zwijgen, of hij mij?

Vervolgens houdt Dr van Es een lang betoog over den „stok-bij-de-deur-geest”, waaraan we geen woord verspillen, omdat we dien geest minstens even verderfelijk vinden als Dr W. A. van Es. Het komt er intusschen slechts op aan, dat Dr van Es aantoonde, dat die „stok-achter-de-deur-geest” in mijn artikel sprak.

En hoor, inderdaad probeert Dr van Es het bewijs te leveren. Hij komt daartoe nog eens (in een verminkt citaat) terug op wat ik indertijd ter loops schreef, dat n.l. indien men Kampen terugbracht tot voor 1896, ik dan dadelijk zou verdwijnen. En dan zegt Dr van Es:

En waar we niet weten, dat sedert de vervulling van de laatste vacatures in Kampen de School in aard of strekking eenige verandering heeft ondergaan, daar ligt de vraag dunkt ons voor de hand: maar wist de Synode dit dan van u, bij de benoeming?

Is dit nu zakelijk? Ik heb juist gezegd: indien men Kampen verandert van karakter, dan verdwijnt ik. M.a.w. de toestand is nog precies zoo, als vóór mijn benoeming. Ten overvloede zeg ik erbij, dat ik niet geloof, dat er ooit zulk een dwaasheid vertoond zou worden, dat men Kampen terugbracht tot vóór 1896. Waarom zwijgt Dr van Es nu over het aangewezen verschil tusschen vóór 1896 en na 1896? Wie, behalve Dr van Es, leest nu hierin ook maar iets van „gheestelike achterhoudinghe”?

Dr van Es verv

We bedoelen dat men Kampen school” beschouwdeden, gij zoudt

Och, hoe vaak Dr school” spreken v Grijdanus heeft deze spreekwijze toog, welks logica me weer in den door de verwijzing p.a. ald kweeksc voor wie goed les ming, die volge teit, dus ook d ja, die is in K niets te maken dat Kampen vóór Om kort te ga Dr W. A. van om herroeping v achterhoudinghe” woorden.

Groen spreekt zindheid”, p. 78, en rekent daarte

vereenigd aan welke van de geen doode let tegen inwendig Christen en oo

Tot zoover Gr We zullen er

Onze ouders reeds zeer lang herinnering geb leiden moest. I breed besproker „Pniel” neen te veer zoo, maar Thans schrijft d methode-rapport

Al mogen g alsook de kerf deel dringen, op aansluiting dan deze: „U daarmede: „J

Dit is de kor zeggen zal. Zij

In de laats terug naar d jeugd heb doe verzonken in volk, vlak v zonder diepte materialisme

Voor ongev men zulk eer schuurachtig twintig of d lezen of in hooren. Ik z den: molena in een crap waarover zij school, die v

Ik idealiseer harken van tigen evenve duizenden. I geloof Niet de vrijgema de plaats b Christus op hun midden. Hij van God Heiligen Ge kinderen Ge gaderden, z wijze, maar hieven: „Br hun geloof waren er ze van God w Dat was hu stillen Zond den rijken aten. Daarv de straten.

Hier zet ik te latten op wordt over b

Toen God man in de het Verb moest het : deelden, da wetten geh God wax er de naar kerk van 1 De kerk v geloofde, z

Inderdaad, Door al dat drucht van